

OpenAIRE

Open Access Infrastructure for Research in Europe

Açık Bilimsel Bilgi Dünyası'na Yol Açma Hazırlıkları: OpenAIREplus

Gültekin GÜRDAL

İYTE Kütüphane ve Dokümantasyon

Daire Başkanı

OpenAire+ Proje Yöneticisi

Açık Erişim Nedir?

Açık Erişim, 2001 Budapeşte Açık Erişim İnisiyatifi'nde bilimsel literatürün internet aracılığıyla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın, erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, tam metne bağlantı verilebilir, yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir biçimde kamuya ücretsiz açık olması biçiminde tanımlanmıştır.

Açık Erişim Neden Tercih Edilmelidir?

- Araştırmacılar araştırmalarının diğer araştırmacılar tarafından görülmesini ister.
- Bilimsel Yayınların çoğunun abonelik sistemiyle sağlanıyor olması buna engeldir.
- Bu engellemeler ise bilimsel iletişim ağının etkisinin zayıflamasına sebep olur.

Açık Erişim Neden Tercih Edilmelidir?

- Açık Erişim bu sorunların araştırmaların açık arşivlerde, açık erişimli dergi ve kitaplarda yayınlanmasıyla giderilebileceğini adres göstermektedir.
- Dağıtımı özgürleştirmek, üretim ve kullanım sürecindeki herkes için avantajlar sağlayacaktır.
- Araştırmanın görünürlüğü ve etkisini arttırmaya yönelik çalışmalar hem akademik kurumlar hem de bireysel olarak araştırmacılar için önemlidir.
- Üniversitelerin görünürlüklerinde Açık Erişim'in önemi gün geçtikçe artmaktadır.

Açık Erişim Nasıl Başarıya Ulaşır?

2 temel yol vardır:

- Altın Yol «Golden Road»
- Yeşil Yol «Green Road»

Açık Erişimin Kurumsal Avantajları

- Kurumun Web'deki varlığının ve görünürlüğünün artması
- Kurumlarda geliştirilen araştırmaların etkisinin artması
- Kurumun tek, tam ve kolay erişilebilir bir araştırma koleksiyonuna sahip olmasını ve kurumsal araştırma faaliyetlerinin bunların analiz edilmesi, yönetilmesi ve değerlendirilmesiyle daha etkin gerçekleştirilmesini sağlar.

Açık Erişimin Kurumsal Yararları

- Arşivdeki AE koleksiyonu kuruma ait ve kolayca erişilebilir araştırma çıktılarının tam kayıtlarını oluşturmayı sağlar.
- Arşivdeki AE koleksiyonu kurumun araştırma programlarını daha etkin yönetmesini sağlar.
- AE koleksiyonu kurumun araştırma programlarının değerini ölçmesinde ve belirlemesinde kullanılacak araçları sağlar.
- AE koleksiyonu kurumun araştırma aktivitelerini paylaşacağı vitrini ve stratejik bir pazarlama aracıdır.

Açık Erişimin Kurumunuzda Uygulanması

Kurumsal AE Politika Modelleri

- Model 1: Çalışma hemen arşivlenerek Açık Erişime sunulur.
- Model 2: Ambargo sürecinden sonra arşivleme yapılır.
- Model 3: Çalışma daha sonra erişime sunulacak şekilde hemen arşivlenir.

Bir Açık Erişim politikası geliştirebilmek adına bu ana konular hakkında daha fazla bilgi OASIS - <http://www.openoasis.org> adresinde yer almaktadır.

Kurumsal Arşivler

Bir kurumsal arşiv o kurumda görev yapan bireylere ait olan hakemli dergi makaleleri, konferans bildirileri, tezler ve öğretim materyalleri gibi entelektüel çıktıların kurumun sunucusunda saklandığı dijital koleksiyondur. Kurumsal arşivler bu materyale ücretsiz erişim sağlarken saklama ve koruma işlevlerini de yerine getirir.

Bir Kurumsal Arşivin Faydaları

- Üniversitenin bilimsel faaliyetleri sonucunda elde ettikleri çıktıları dünyaya açar.
- Bu çıktıların görünürlüğünü ve etkisini artırır.
- Üniversiteyi ilgili kişi veya kurumlara - potansiyel personel, aday öğrenciler ve diğer paydaşlara – tanıtır.
- Dijital çıktıları toplar ve yönetir.
- Araştırma ve öğretim faaliyetleri yönetir ve ölçer.

Kurumsal Arşiv Maliyetleri

Bir kurumsal arşiv kurmak görece pahalı olmayan bir eylemdir fakat işletme maliyetleri de bu masraflara eklenmektedir. Kurumsal bir arşivin finansal olarak devamlılığını sağlamak ve gelecekte de bunu gerçekleştirmek için gereken zaman, gayret ve sermayeyi ayrı değerlendirmekte fayda vardır.

Bir Kurumsal Arşivin Faydaları

- Devam etmekte olan, işbirliği yapılan büyük ölçekli çalışmalar için bir çalışma alanı sağlar.
- Disiplinlerarası araştırmalar için yaklaşımları mümkün kılar ve destekler.
- Dijital öğretim materyallerinin geliştirilmesini ve paylaşımını kolaylaştırarak destekler.
- Öğrenci ihtiyaçlarını lisans ve doktora tezlerine erişim ve e-portföylerinin gelişimi için bir alan sağlayarak destekler.

Kurumsal Arşiv Yazılımları

En yaygın olarak kullanılan yazılım çözümleri şunlardır:

- EPrints (Southampton Üniversitesi tarafından geliştirilmiştir)
- DSpace (MIT'de tarafından geliştirilmiştir)
- FEDORA (Cornell ve Virginia Üniversitesi tarafından geliştirilmiştir)
- Invenio (CERN tarafından geliştirilmiştir)

Kurumsal Arşiv Yazılımları

- Ayrıca ülkemizde ANKOS kapsamında sağlanan MİTOS Konsorsiyumu'na da üye olarak kurumsal arşiv çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Kurumsal Arşivlere Erişmek için Yararlı Linkler

Kurumsal bir arşivin mevcut olup olmadığını öğrenmek için kütüphane ya da kurumun web sitesini kontrol edin.

- OpenDOAR – Kurumsal açık erişimler için bir dizin www.opendoar.org
- ROAR - Kurumsal açık erişimlerin kaydı <http://roar.eprints.org>
- OpenAIRE - Tek Kurumsal Arşiv > <http://openaire.cern.ch>

Bir Dergi Bul:

- SHERPA/RoMEO – Yayıncıların veritabanı ve dergilerinin açık erişim politikasının listesi www.sherpa.ac.uk/romeo

Türkiye’de Açık Erişim

Türkiye’de Açık Erişimin başlamasında 3 önemli olay:

- “10. Türkiye’de İnternet Konferansı” 9-11 Aralık 2005 in İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi
- “Akademik Bilişim Konferansı”, Denizli: 7-11, Şubat 2006.
- ANKOS Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler Çalışma Grubu’nun Kurulması” Çanakkale: 2-4 Haziran, 2006.

Ulusal Açık Erişim Sistemi MITOS

ANKOS 2009 Kasım ayında «Ulusal Üniversiteler Açık Erişim Projesi» başlığı altında bir üniversitelerarası açık erişim projesi başlattı. Bu kapsamda akademisyenlerin bilimsel çalışmalarını kurumsal arşivlerinde saklamaları hedeflendi.

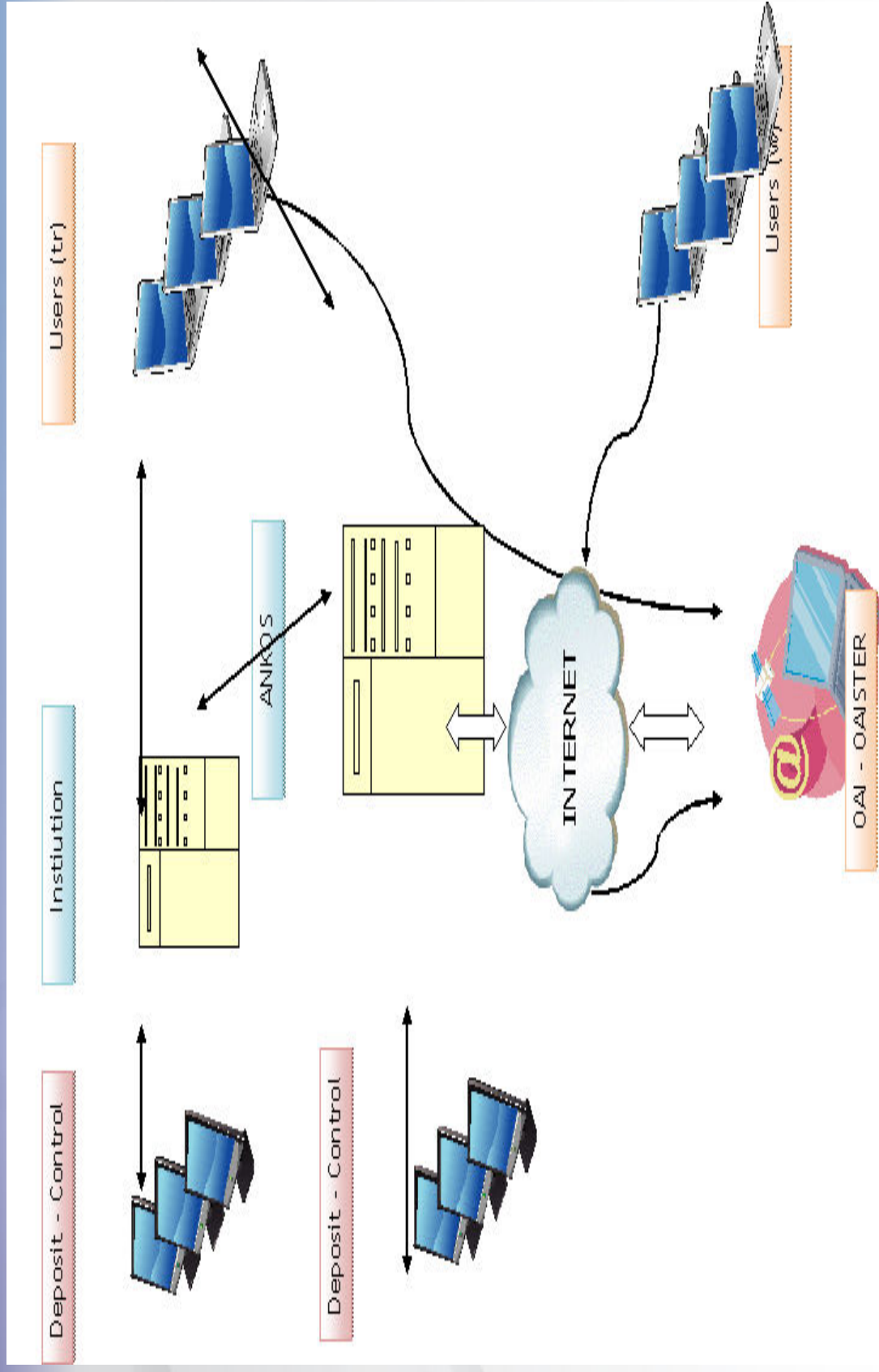
MITOS'un Temel Özellikleri

- Web tabanlı Yazılım
- Geliştirilebilir Altyapı
- Güçlü bir filtreleme sistemi
- Semantik Web mantığına uyumlu tasarımı sayesinde yeni nesil web teknolojilerinin kullanımına uyum
- Uluslararası standartlarla tam uyum (DublinCore, OAISTER, DOI, OAI)

MITOS'un Yararları

- Tek bir sunucu aracılığıyla tüm kayıtları toplayabilme ve erişebilme olanağı sağlar.
- MITOS'a kayıtlı kurumları tek bir arayüzden tarayarak arşivlerine erişimi sağlar.

+ MiTOS Çalışma Mantığı

MITOS Üyeleri

Toplam Kayıtlı Üye Sayısı: 17

Toplam Kayıt Sayısı: 31132

Toplam İndirme: 599824

Türkiye'nin DOAJ Kayıtları

Directory of Open Access Journals'ın (Açık Erişimli Dergiler Dizini) amacı açık erişimli kaynakların görünürlüğünü artırmak, bilimsel ve akademik dergilerin bu sayede artan kullanım kolaylığını ve etkisini teşvik etmektir. DOAJ 2012 itibarıyla Türkiye'den 181 Açık Erişimli Dergiyi dizinlemektedir. Türkiye bu sayıyla Dünya'da 10. Avrupa'da 6. sıradadır.

+ DOAJ Ülke İstatistikleri

www.doaj.org/doaj?func=byCountry&uilanguage=tr

SPARC
EUROPE
AWARD
2009

For Outstanding
Achievements
in University
Communications
SPARC
EUROPE

Türkçe

Bütün konuları kapsayan ve birçok dilde ücretsiz, tam metin, kalite kontrolü yapılmış bilimsel ve akademik dergiler

DOAJ'ın Ülkeler'e Göre Durumu

#	Ülke	DOAJ'a eklenen dergilerin sayısı											DOAJ'daki toplam dergi sayısı										
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	United States	19	197	88	92	58	104	206	169	182	220	24	19	216	304	396	454	558	764	933	1115	1335	1359
2	Brazil	0	8	117	47	51	56	73	44	135	132	21	0	8	125	172	223	279	352	396	531	663	684
3	United Kingdom	5	107	42	41	40	31	31	56	124	48	9	5	112	154	195	235	266	297	353	477	525	534
4	Spain	0	5	20	61	49	27	62	27	77	72	9	0	5	25	86	135	162	224	251	328	400	409
5	India	0	14	18	14	17	19	23	49	125	95	12	0	14	32	46	63	82	105	154	279	374	386
6	Germany	3	12	20	35	26	32	26	23	34	29	3	3	15	35	70	96	128	154	177	211	240	243
7	Canada	0	24	12	11	16	15	25	30	46	44	12	0	24	36	47	63	78	103	133	179	223	235
8	Romania	0	4	1	0	7	5	12	36	81	71	6	0	4	5	5	12	17	29	65	146	217	223
9	Italy	0	4	9	18	16	12	12	28	47	48	12	0	4	13	31	47	59	71	99	146	194	206
10	Turkey	0	4	7	21	10	12	23	24	36	44	10	0	4	11	32	42	54	77	101	137	181	191

anen Dergiler

lenen Dergiler

ileri

ANKOS-DOAJ İşbirliği

- Directory of Open Access Journals (DOAJ) Web Sayfasının Türkçe'ye çevrilmesi tamamlanmıştır.
<http://www.doaj.org/doaj?uiLanguage=tr>
- ANKOS AEKA-DOAJ işbirliği artarak devam etmektedir ve Türkiye'de yayınlanan Açık Erişimli Dergilerden DOAJ dizinine girmesi planlananların ilk değerlendirmeleri AEKA tarafından gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Ara

Gözet

Bir Derqi Öner

Hakkında

DOAJ'a Destek Verin!

İstatistikler

İletişim

Son 7 Günde Eklenen Dergiler

 Son 30 Günde Eklenen Dergiler

Açık Erişim Bilgileri

Yayıncılar İçin

Dergiler

Dergi Ara

Makaleler

Bir alandaki birden fazla kelime bir cümle olarak işlem görecektir.

Tüm Alanlar

☒ **ve** ☐ **veya** ☐ **değil**

Tüm Alanlar

Makale AraHABERLER

24/10 2011: DOAJ Sitesi'ne Artık Yunanca Olarak da Erişebilirsiniz

19/10 2011: DOAJ Teşvik
Ürünleri Açık Erişim Haftası İçin
Sunulmuştur

15/9 2011: 7000 Dergisi ile DOAJ sitesi artık Türkçe!

27/6 2011: Açık Erişimli

9/6 2011: DOAJ Sitesi Artık Aynı Zamanla Fransızca Yayıncılık Hakkında Makale

18/4 2011: DOAJ "Üniversite Öğrencileri İçin 20 En Yararlı Uzmanlık Arama Motoru"nda biri olarak seçildi

Haber Arşivi

Bugün DOAJ

7328 dergi

3470 makale düzeyinde
taranabilir dergi

699957 makale

Türkiye'nin Directory of Open Access Repositories (DOAR) Kayıtları

İngiltere'nin Nottingham Üniversitesi tarafından işletilmekte olan Directory of Open Access Repositories (DOAR)
[<http://www.opendoar.org/index.html>]

Türkiye'den 11 kurumsal arşivi dizinlemektedir.

Türkiye'nin Registry of Open Access Repositories (ROAR) Kayıtları

İngiltere'nin Southampton Üniversitesi tarafından işletilmekte olan Registry of Open Access Repositories (ROAR) [<http://roar.eprints.org/>] Türkiye'den 33 kurumsal arşivi dizinlemektedir.

OpenAIRE

Avrupa Komisyonu, Avrupa Araştırma Konseyi'nin Açık Erişim Politikalarını ve 7. ereve Programı Pilot Projesi'ni desteklemek amacıyla 7. ereve Programı ve Avrupa Araştırma Konseyi Destekli Makalelerin tanımlanması, saklanması, erişimi ve görüntülenmesi için elektronik bir arayüz ve destek mekanizması kurarak geliştirmeyi planlamıştır. 3 yıl sürmesi planlanan OpenAIRE Projesi 7. ereve Programı tarafından fon desteği almıştır.

Projeye İlgili Bilgiler

General

- Starting date: Dec 1, 2011
- Duration: 30 months
- Total budget: 5.2 Mi

41 ortak, 5 yeni katılımcı ülke

İşbirliği Ağı Ortakları

Teknik Altyapı ve İşletim

CERN

CNR-ISTI-IT

ICM

NKUA

UniBIE

Topluluklar

- EBI – biyoloji
- DANS – sosyal bilimler
- STFC/BADC – iklim

Koordinasyon: University of Athens, GR - Goettingen State and University Library, DE - CNR-ISTI,

OpenAIREplus'ın Amaçları

- **DRIVER altyapısı** tarafından izinlenmiş olan bu Açık Erişim yayınlarını da kapsayan OpenAIRE veritabanını genişletmek.
- **OpenAIRE plus portalı** üzerinden içeriğin taranmaya, görüntülenmeye ve istatistik alınmasına açılması ile Standart Protokoller aracılığıyla, üçüncü-parti uygulamalara ve hizmet sağlayıcılarına sunulması.

OpenAIREplus'ın Amaçları

- Bilimsel bilgiye erişim için **Yayınları, Verisetlerini ve Projeleri** bütünleşik hale getiren katılımcı bir Açık Erişim altyapısı geliştirmek.
- **OpenAIRE arşiv ağlarını**, tematik arşivler ve veriseti arşivleriyle zenginleştirerek genişletmek.

Varolan OpenAIRE Girişimi

- Açık Erişim Arşivlerinin 7. Çerçeve Programı yayınlarıyla bağlantısını sağlıyor.
- DRIVER Projesi süresince inşa edilen Açık Erişim Altyapısı temelli bir işbirliği ağ yapısına sahiptir.
- OpenAIREplus , OpenAIRE ile paralel bir projedir.

OpenAIRE Portal

[Home](#) | [Contact us](#) | [Terms of use](#) | [BG](#) [DE](#) [FR](#) [EN](#) [ES](#) [HU](#) [LV](#) [PT](#) [RO](#) [SI](#)

OpenAIRE
Open Access Infrastructure for Research in Europe

Follow us on Twitter

 FOLLOW ME

Consortium members

[How to deposit](#) [Open Access & EC Pilot](#) [Support](#) [National OA Desks](#) [News & Events](#) [About the Project](#)

Open Access

Open Access is the immediate, online, free availability of research outputs without restrictions on use commonly imposed by publisher copyright agreements. It concerns the outputs that scholars normally give away free to be published – peer-reviewed journal articles, conference papers and datasets of various kinds. Learn more...

Open Access in Europe

Two main European OA initiatives are in progress which will improve access to, and will accelerate the research and discovery process:

- Open Access Pilot in FP7: Read more...
- ERC Scientific Council Guidelines for Open Access: Read more...

Supporting OA deposition

OpenAIRE has set up a Helpdesk to answer your questions about the FP7 pilot and ERC OA guidelines, and on depositing Open Access publications.

Check out our FAQ or post your question to our Helpdesk.

Latest News

OpenAIRE releases version 1.0 of the OpenAIRE Guidelines 31/08/2010

The OpenAIRE Guidelines 1.0 provide orientation for repository managers to define...

20 FEBRUARY 2010

European Countries join forces to realize the EC Open Access pilot: OpenAIRE

OpenAIRE (Open Access Infrastructure for Research in Europe), a three-years project funded under the 7th Framework Programme of the European Commission, has now taken up its work to implement Open Access on... This ambitious effort unites 38 partners from 27 European countries.

OpenAIRE is to support the Open Access pilot, launched by the European Commission in...

www.openaire.eu

33

+ Avrupa Altyapısında OpenAIRE ve OpenAIREplus: Vizyon

ESFRI, AB geniş altyapıları

OpenAIREplus-OpenAIRE

Karşılaştırma

Benzerlikler

- WP2: Farkındalık Yaratma ve Yaygınlaştırma (Dissemination)
- İşbirliği Ağı Altyapısı
- Bilgi Teknolojisi Mimarisi
- Yardım Masası

OpenAIRE Nasıl Çalışır

- OpenAIRE'in 3 faaliyet alanı vardır:
- İşbirliği Ağı Oluşturma: Ulusal Açık Erişim Yardım Masalarını ve bu süreci yönetecek insan kaynağını oluşturma. (NOADs)
- Hizmetler: Sürdürülebilir altyapıyı inşa etmek
- Ortak Araştırma Alanı

Projenin Sinerjisi

Proje Yönetimi

Teknik Koordinasyon

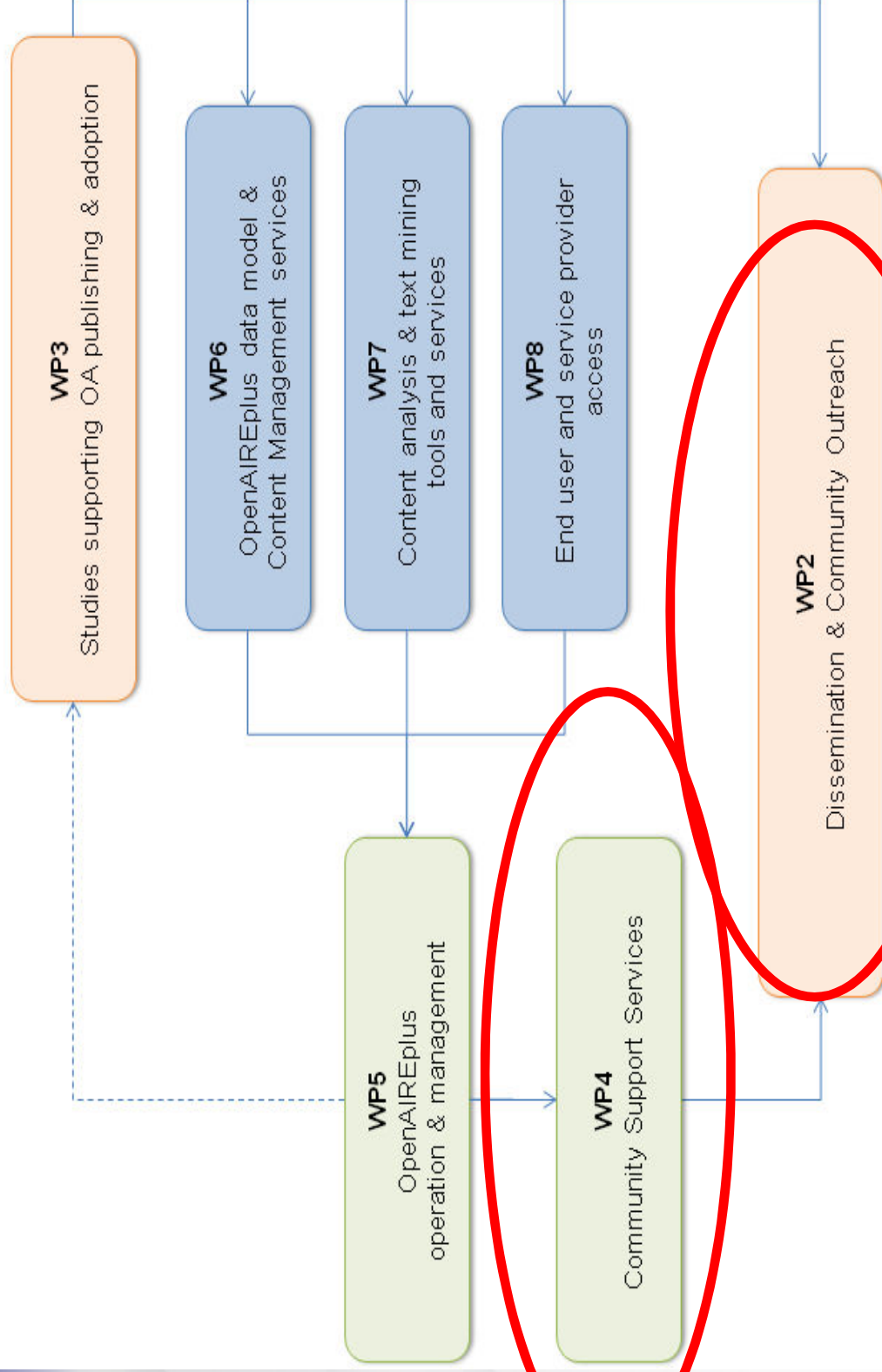
Araştırma Çalışmaları

Sonuçlar

+ Ulusal Açık Erişim Yardım Masalarının WP'lere dahil edilmesi

İşbirliği Ağı Faaliyetleri

- OpenAIRE’de kurulmuş olan Ağ Faaliyetlerini genişletmek. – WP2, WP3
- Yaygınlaştırma
 - Ulusal Yardım Masaları, etkinlikler, Açık Erişime desteğin faydaları
- Topluluğun Oluşturulması
 - Eğitimler ve Çalıştaylar
- Yardım Masası

Ulusal Yardım Masalarının Rolü

- Yaygınlaştırma – WP 2
- İşbirliği Ağını Güçlendirmek ve Genişletmek.
- Kurumsal Arşivlemeyi teşvik etmek!!
- Eğitim ve Desteğe katılımı teşvik etmek.
- Açık Erişim ve bağlantılı veri için Yerel Savunucular
- Seferberlik

WP 2 İşbirliği Ağı-Yaygınlaştırma

- Ulusal ve Avrupa akademik yayınlarını ve veri girişimlerini sıralamak.
- Paydaşlar arasında farkındalığı sağlamak
- Telif Hakları ve Lisanslar üzerine çalışmalar yapmak.
- Sürdürülebilirlik ve Finansman Modellerini Belirlemek

WP4 İşbirliği Ağı – Yardım Masası

- Ulusal Yardım Masaları'nın aktif katılımı
- OpenAIRE tarafından genişletilmiş içerik başlıkları:
 - Telif Hakları, Bilimsel Konular, Yayınların Arttırılması, Veri Arşivleri, Sürdürülebilirlik.
- Diğer WP'lerde çalışmalar yapıldıkça, Açık Erişim'in avantajlarını gösteren konu başlıkları zenginleşecektir.

Veri Paylaşımında Karşılaşılan Zayıflıklar

Çekimserliğe Sebep Olan Faktörler:

- Yasal Konular: %41,
- Suistimal %41,
- Veri uyumu %33

Kuipers, T & van der Hoeven, J (2009) *PARSE.Insight*:

+ Veri Paylaşımı

- Veri Paylaşımı Önemlidir...İnovasyonu teşvik eder.
- Daha Zengin Avrupa Bilgi Alanı
- Araştırmacıların %63'ü diğer araştırmacıların verilerini kullanmak istemektedir.

Did you ever need digital research data gathered by other researchers that was not available?

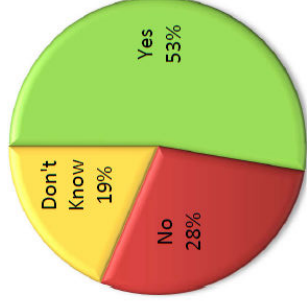

Figure 21: need for data from other researchers, n = 1252

– Kuipers, T & van der Hoeven, J (2009) *PARSE.Insight*:

Teşekkür Ederim

gultekingurdal@iyte.edu.tr

?